

Dictamen en relació amb la consulta plantejada per una empresa pública catalana, en relació amb l'abast i la legitimitat de l'accés del Comitè d'Empresa a la còpia d'un contracte mercantil formalitzat amb un autònom.

Es presenta davant l'Agència Catalana de Protecció de Dades un escrit d'una empresa pública catalana (en endavant, l'empresa), en el que es formula una consulta a l'Agència Catalana de Protecció de Dades, en relació amb l'abast del dret d'informació del Comitè d'Empresa.

Específicament, es demana el parer de l'Agència sobre si és legítim l'accés per part d'aquest òrgan a la còpia d'un contracte mercantil formalitzat amb un autònom contractat per l'empresa. Si la resposta és afirmativa, l'empresa sol·licita saber si s'ha de restringir alguna dada a l'hora de donar aquesta còpia.

Analitzat l'escrit de consulta, tenint en compte la normativa vigent aplicable, i vist l'informe de l'Assessoria Jurídica, s'emet el dictamen següent.

I

(...)

II

L'empresa pública que formula la consulta, es troba constituïda com una Societat Anònima que es regeix pels seus Estatuts, pel Reial decret legislatiu 1564/1989, de 22 de desembre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de Societats Anònimes, el Decret legislatiu 2/2002, de 24 de desembre, pel qual s'aprova el Text refós de Llei 4/1985, de 29 de març, de l'Estatut de l'Empresa Pública Catalana i altres disposicions concordants d'aplicació.

La consulta es centra, com s'ha avançat, en l'abast del dret d'informació del Comitè d'Empresa, més específicament, en la legitimitat de l'accés per part d'aquest comitè a la còpia d'un contracte mercantil formalitzat amb un autònom contractat per l'empresa. Si la resposta és afirmativa, l'empresa sol·licita saber si s'ha de restringir alguna dada a l'hora de donar aquesta còpia.

Amb caràcter general, i per que fa a la protecció de dades de caràcter personal, cal dir que qualsevol informació sobre persones físiques concretes, que hagi de tractar l'empresa que formula la consulta, per a donar compliment a les seves funcions, es troba protegida per la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal (en endavant, LOPD), així com pel Reial decret 1720/2007, de 21 de desembre, pel qual s'aprova el Reglament de desplegament de la LOPD (en endavant, RLOPD). En aquest sentit, la LOPD defineix les dades de caràcter personal com qualsevol informació referent persones físiques identificades o identificables (article 3.a).

A banda de les consideracions que haurem de fer més endavant respecte la naturalesa del contracte mercantil objecte de la consulta, i de les previsions normatives sobre l'accés a determinada informació continguda en aquest contracte a favor del Comitè d'Empresa, cal partir de la base que les dades relatives a la persona física contractada per l'empresa a través d'un contracte mercantil tindran la consideració de dades protegides per la normativa de protecció de

dades. Així doncs, la LOPD i demés normativa de protecció de dades de caràcter personal resulta aplicable al tractament de les dades de caràcter personal dels treballadors que presten els seus serveis a l'empresa, i que poden tenir una relació laboral amb aquesta, i també al tractament de les dades d'altres persones físiques que es relacionin amb l'empresa, a través de diverses fórmules, com pot ser, en el cas que ens ocupa, el cas d'un treballador autònom contractat per l'empresa a través d'un contracte mercantil.

Pel que fa al concepte de "tractament de dades personals", citat, cal entendre que es refereix a les operacions i els procediments tècnics de caràcter automatitzat o no, que permetin recollir, gravar, conservar, elaborar, modificar, bloquejar i cancel·lar, així com les cessions de dades que derivin de comunicacions, consultes, interconnexions i transferències, a tenor del que disposa l'article 3.c) de la LOPD.

En concret, la consulta planteja un supòsit de cessió de dades personals, en concret, les que estarien incloses en el contracte mercantil formalitzat amb un treballador autònom contractat per l'empresa, a favor del Comitè d'Empresa.

La cessió o comunicació de dades de caràcter personal, que segons l'article 3.i) de la LOPD és qualsevol revelació de dades efectuada a una persona diferent de l'interessat, té un règim específic en la llei citada, configurat en l'article 11. L'apartat 1 d'aquest article disposa que:

"Les dades de caràcter personal objecte del tractament només poden ser comunicades a un tercer per al compliment de finalitats directament relacionades amb les funcions legítimes del cedent i del cessionari amb el consentiment previ de l'interessat."

L'article 11.2 preveu, entre d'altres excepcions a aquesta regla general que fa necessari el consentiment de l'interessat, en el cas que ens ocupa, el consentiment del treballador autònom, la legitimitat de les cessions que estan previstes per una norma amb rang de llei.

En relació amb el possible accés a la còpia d'un contracte mercantil per part del Comitè d'Empresa, pel que fa a les dades personals que s'hi contenen, serà necessari analitzar quin és el marc normatiu que regula l'àmbit que ens ocupa, per determinar la legalitat i l'emparament de l'accés plantejat a la informació personal en qüestió. Com es desprèn de l'article 11, citat, podem avançar que, quan estem davant d'una comunicació de dades de caràcter personal que no està expressament habilitada per una norma amb rang de llei ni en cap altra excepció de l'article 11 de la LOPD, es fa necessari comptar amb el consentiment previ de l'afectat o titular de les dades.

III

Des d'una perspectiva general, i pel que fa al dret d'accés dels representants dels treballadors a determinada informació d'aquests, la normativa sectorial aplicable conté determinades previsions. La normativa atribueix als representants dels treballadors una sèrie de funcions, derivades de la seva naturalesa d'òrgans de participació dels treballadors en l'empresa, i per a complir amb aquestes funcions, han de tenir accés a determinada informació, incloent dades personals, dels treballadors, en els termes en què ho prevegi la normativa aplicable.

Així, el Reial Decret Legislatiu 1/1995, de 24 de març, pel qual s'aprova el Text refós de l'Estatut dels Treballadors (ET), i la Llei orgànica 11/1985, de 2 d'agost, de llibertat sindical (LOLS), contenen previsions en relació amb les funcions dels representants dels treballadors, com ha posat

de manifest aquesta Agència en diversos Dictàmens. Entre d'altres, en el Dictamen 6/2004 (Fonament jurídic III), en resposta a una consulta formulada per l'empresa pública consultant en el present cas, es feia esment a les previsions de l'article 8.3.a) de l'Estatut de Treballadors, segons el qual:

“a) El empresario entregará a la representación legal de los trabajadores una copia básica de todos los contratos que deban celebrarse por escrito, a excepción de los contratos de relación laboral especial de alta dirección sobre los que se establece el deber de notificación a la representación legal de los trabajadores.

Con el fin de comprobar la adecuación del contenido del contrato a la legalidad vigente, esta copia básica contendrá todos los datos del contrato a excepción del número del documento nacional de identidad, el domicilio, el estado civil, y cualquier otro que, de acuerdo con la Ley Orgánica 1/1982, de 5 de mayo, pudiera afectar a la intimidad personal.

La copia básica se entregará por el empresario, en plazo no superior a diez días desde la formalización del contrato, a los representantes legales de los trabajadores, quienes la firmarán a efectos de acreditar que se ha producido la entrega.”

En el mateix sentit, els articles 64 i 65 de l'Estatut dels Treballadors estableixen quines són les competències que corresponen al comitè d'empresa, fent una remissió expressa a l'article anteriorment citat, i quines són les garanties que han d'observar en l'exercici d'aquestes competències. L'accés per part dels representants dels treballadors a la còpia bàsica dels contractes i conseqüentment a dades personals dels treballadors, s'estableix als efectes que aquests puguin exercir la competència de vigilància i control del compliment de la normativa laboral aplicable per part de l'empresari i envers als treballadors. Aquests drets d'informació dels representants dels treballadors s'estenen als delegats sindicals en virtut de l'article 10.3 de la Llei orgànica de llibertat sindical (LOLS).

També cal tenir en compte que les previsions citades són aplicables, lògicament, a aquells treballadors amb contractes de treball sotmesos a l'àmbit d'aplicació de l'Estatut dels Treballadors. En aquest sentit, l'article 1.1 de l'ET disposa que aquest Estatut és d'aplicació als treballadors que voluntàriament prestin els seus serveis retribuïts per compte aliè i dins l'àmbit d'organització i direcció d'una altra persona, física o jurídica, és a dir, l'empresari.

L'article 1.3 del mateix ET exclou de l'àmbit regulat per la llei diversos supòsits, entre d'altres:

“f) La actividad de las personas que intervengan en operaciones mercantiles por cuenta de uno o más empresarios, siempre que queden personalmente obligados a responder del buen fin de la operación asumiendo el riesgo y ventura de la misma.

g) En general, todo trabajo que se efectúe en desarrollo de relación distinta de la que define el apartado 1 de este artículo. (...)”.

Els contractes mercantils que es corresponen amb les previsions dels apartats citats de l'article 1.3, queden exclosos de l'aplicació de l'ET, en concret, als efectes que ens ocupen, dels articles de l'ET als que hem fet esment.

L'article 2 de l'ET estableix que es consideraran relacions laborals de caràcter especial, entre d'altres, la de les persones que intervinguin en operacions mercantils per compte d'un o més empresaris sense assumir el risc i ventura d'aquelles. En aquest cas, la relació laboral sí queda sotmesa al règim establert en l'ET, i per tant haurem de tenir en compte, especialment, allò previst en l'article 8.3.a) de l'ET, esmentat.

Tractant-se d'un contracte mercantil formalitzat per l'empresa amb un treballador autònom, i no d'un contracte sotmès a les previsions de l'Estatut dels Treballadors, haurem de tenir en compte la normativa que pugui resultar d'aplicació per determinar si existeixen previsions legals que habilitin la comunicació de dades objecte de consulta. A continuació, doncs, ens referirem a la normativa específica en relació amb els treballadors autònoms.

IV

En relació amb el règim aplicable, específicament, als treballadors autònoms, ens hem de referir a la Llei 20/2007, d'11 de juliol, de l'Estatut del treball autònom, que s'aplica a les persones físiques que realitzin de forma habitual, personal, directa, per compte propi i fora de l'àmbit de direcció i organització d'una altra persona, una activitat econòmica o professional a títol lucratiu (article 1.1). Segons l'article 2 de la mateixa llei, en queden excloses de la seva aplicació les relacions de treball per compte aliè, a què es refereix l'article 1.1 de l'ET, així com les relacions laborals de caràcter especial a les que es refereix l'article 2 de l'ET, citats.

L'article 11.1 de la llei considera "treballador autònom econòmicament dependent" a la persona física que realitza una activitat econòmica o professional a títol lucratiu i de forma habitual, personal, directa i predominant per a un client del qual depèn econòmicament perquè percep d'aquest, al menys, un 75 per cent dels seus ingressos per rendiments del treball i d'activitats econòmiques o professionals (...).

L'article 12.1 de la llei disposa que reglamentàriament s'han de regular les característiques dels contractes dels treballadors autònoms econòmicament dependents, així com les condicions per a que els representants legals dels treballadors tinguin accés a la informació dels contractes que la seva empresa celebri amb aquests treballadors. Aquest mateix article 12.1 afegeix específicament que:

"D'aquesta informació s'exclourà, en tot cas, el número del document nacional d'identitat, el domicili, l'estat civil i qualsevol altra dada que, d'acord amb la Llei orgànica 1/1982, de 5 de maig, pogués afectar a la intimitat personal".

El Reial decret 197/2009, de 23 de febrer, que desenvolupa l'Estatut del treball autònom en matèria de contracte del treballador autònom econòmicament dependent i el seu registre i es crea el Registre estatal d'associacions professionals de treballadors autònoms, desenvolupa aquesta previsió de l'article 12 de la Llei 20/2007, citat.

Per al cas que el contracte objecte de consulta pogués incloure's dins aquesta categoria de contracte de treballador autònom econòmicament dependent de l'empresa que formula la consulta, qüestió que es desconeix, caldrà tenir en compte allò previst pel citat Reial decret en el seu article 7, segons el qual:

"1. El client, en un termini no superior a deu dies hàbils a partir de la contractació d'un treballador autònom econòmicament dependent, ha d'informar els representants dels seus treballadors, si n'hi ha, sobre la contractació.

2. Als efectes indicats en l'apartat anterior, l'empresari ha de notificar als representants dels treballadors els elements del contracte següents:

a) Identitat del treballador autònom.

b) Objecte del contracte.

c) Lloc d'execució.

d) Data de començament i durada del contracte.

D'aquesta informació s'ha d'excloure en tot cas el número de document nacional d'identitat, el domicili, l'estat civil, i qualsevol altra dada que pugui afectar la intimitat personal, d'acord amb la Llei orgànica 1/1982, de 5 de maig, que estableix la protecció civil dels drets fonamentals a l'honor, a la intimitat personal i familiar i a la pròpia imatge, i amb la Llei Orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal.

3. És aplicable el que preveu l'article 65 del Text refós de la Llei de l'Estatut dels Treballadors, aprovat per Reial decret legislatiu 1/1995, de 24 de març, respecte de l'observança de les normes que sobre sigil professional estan establertes per als membres del comitès d'empresa per a la informació relativa als contractes dels treballadors autònoms econòmicament dependents."

Com veiem, i de manera similar a la previsió de l'article 8.3.a) de l'ET, la normativa citada preveu un dret d'informació atorgat als Comitès d'Empresa, que consisteix en accedir a la còpia del contracte subscrit amb treballadors autònoms econòmicament dependents als representants dels treballadors, amb les limitacions i en els termes previstos en l'article citat.

Ara bé, fora d'aquest cas específic, relatiu als treballadors autònoms econòmicament dependents, no sembla que la normativa reguladora citada hagi previst, amb caràcter general, una comunicació de determinades dades dels contractes mercantils formalitzats amb un treballador autònom, a favor dels representants dels treballadors, en els termes que, en la normativa laboral, hem vist que es preveuen en l'article 8.3.a) de l'ET, en relació amb els contractes sotmesos al dret laboral.

Per tant, des de la perspectiva de la protecció de dades personals, i per determinar la possibilitat de comunicar la còpia d'un contracte als representants dels treballadors, quan aquest contracte no es troba sotmès al règim establert en l'Estatut dels Treballadors, o no es tracta específicament d'un contracte d'un treballador autònom econòmicament dependent, i a manca de qualsevol altra norma amb rang legal que autoritzi la cessió, caldrà comptar amb el consentiment del titular de les dades, és a dir, del treballador autònom, per comunicar les dades personals objecte de consulta.

Partint de la base que el contracte mercantil objecte de consulta no es trobi sotmès al règim establert en l'Estatut dels Treballadors, i a menys que es tracti d'un contracte d'un treballador autònom econòmicament dependent, a manca de qualsevol altra norma amb rang legal que autoritzi la cessió, caldrà comptar amb el consentiment del titular de les dades per comunicar les dades personals objecte de consulta al Comitè d'Empresa. Aquest consentiment, doncs, és el que amb caràcter general donarà legitimitat a l'accés per part del Comitè d'Empresa a la còpia del contracte mercantil formalitzat amb el treballador autònom contractat per l'empresa que formula la consulta.

La consulta específica que, si la resposta és afirmativa (referint-se al cas que l'accés a la còpia del contracte pugui ser legítim) "necessitem saber si s'ha de restringir alguna dada a l'hora de donar aquesta còpia". Ateses les consideracions fetes en aquest informe, no resulta necessari precisar aquesta qüestió.

D'acord amb les consideracions fetes fins ara, en relació amb la consulta plantejada per l'empresa pública, es fan les següents,

Conclusions,

El contracte mercantil formalitzat amb un treballador autònom contractat per l'empresa conté dades de caràcter personal, que es troben protegides per la LOPD i la resta de normativa de protecció de dades personals.

La comunicació de dades personals incloses en el contracte mercantil formalitzat amb un treballador autònom s'ha de realitzar conforme al règim que expressament disposa la LOPD en el seu article 11. Principalment, cal comptar amb el consentiment previ del titular de les dades o, com a excepció, amb una habilitació legal específica.

Ni l'Estatut dels Treballadors ni l'Estatut del treball autònom contenen previsions generals que habilitin la comunicació de dades personals incloses en el contracte mercantil formalitzat amb un treballador autònom contractat per l'empresa, amb l'excepció del supòsit relatiu als treballadors autònoms econòmicament dependents, en què es preveu específicament un dret d'informació a favor dels representants dels treballadors.

Fora d'aquesta excepció, amb caràcter general, resulta necessari, des de la perspectiva de la protecció de dades, comptar amb el consentiment de l'interessat per tal de comunicar les dades objecte de consulta.